

**VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

Nr. (18.18-31-1E) RM-52555

**DĖL GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO 17 STRAIPSNIO 1 DALIES 5 PUNKTO
APIBENDRINTO PAAIŠKINIMO (KOMENTARO) PAPILDYMO**

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 25 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatais¹, Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) papildė Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau - GPMĮ) 17 straipsnio 1 dalies 5 punkto apibendrintą paaiškinimą (komentarą), kuris suderintas su visuomene ir su Lietuvos Respublikos finansų ministerija.²

Informuojame, kad GPMĮ komentarą galite rasti VMI prie FM interneto svetainėje adresu: <https://www.vmi.lt/evmi/gyventoju-pajamu-mokestis>.

Atsižvelgdama į tai, kad komentaro tikslas yra suvienodinti GPMĮ taikymo praktiką bei padėti mokesčių mokėtojams geriau suprasti ir tinkamai įgyvendinti savo teises ir pareigas, VMI prie FM prašo vadovautis komentarą.

PRIDEDAMA. 1 lapas.

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

¹ Patvirtinti Lietuvos Respublikos finansų ministro 1997 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. 110 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų patvirtinimo“.

² 2020-09-30 raštas Nr. ((14.41E)-5K-2014371)-6K-2005538.

Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 5 punkto apibendrinto paaiškinimo (komentarų) 1 punkto 11 pavyzdys papildomas ir išdėstomas taip:

Komentaras

1. Ši įstatymo lengvata taikoma, jeigu:

- išmokėta kompensacija, kurios dydis nustatytas Lietuvos Respublikos įstatymuose arba kituose teisės aktuose;

- išmokėta teisės aktuose nustatyta tiesioginė išmoka pajamų lygiui palaikyti (tiesioginės išmokos apibrėžimas pateiktas Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 2 straipsnio 16 dalyje);

- išmokėta kompensacija, kurios dydis nenustatytas, tačiau jos mokėjimas reglamentuotas Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose. Sąvoka „mokėjimas reglamentuotas“ reiškia, kad teisės aktuose nustatytos kompensacijos mokėjimo sąlygos ir tvarka, taip pat taisyklės, kuriomis remiantis galima apskaičiuoti kompensacijos dydį;

- išmokėta kompensacija už autorių arba gretutinių teisių pažeidimą.

1¹. Ši lengvata netaikoma kompensacijoms, išmokėtoms ne pagal Lietuvos Respublikos, o kitų valstybių įstatymus arba kitus teisės aktus.

11 Pavyzdys

Darbo kodekso 31 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad darbdavys privalo sudaryti darbuotojui sąlygas darbo funkcijai atlikti ir suteikti darbuotojui reikalingas darbo priemones ar turtą. Darbo sutarties šalys susitaria, kad darbuotojas darbo metu naudos savo priemones ar turtą, išskyrus asmenines apsaugos priemones, kuriomis aprūpinti darbuotojus privalo darbdavys. Tokiu atveju gali būti susitarta dėl darbuotojui mokamos kompensacijos už jo priemonių ar turto naudojimą.

Kompensacija darbuotojui turi būti mokama tuo atveju, jeigu šalys susitaria, jog darbuotojas darbo funkcijoms atlikti naudos savo priemones ar turtą, t. y. jeigu asmeninės darbuotojo priemonės bus naudojamos darbo tikslams, šalys turėtų susitarti dėl kompensacijos darbuotojui mokėjimo.

Darbo kodeksas nedetalizuoja, kokia tvarka ir koku dokumentu šalys gali įforminti susitarimą dėl darbuotojo priemonių ar turto naudojimo bei kompensacijos mokėjimo. Šalys galėtų susitarti darbo sutartyje arba atskirame susitarime, kuris būtų pridedamas prie darbo sutarties. Darbo kodeksas taip pat nenumato sąlygų (priežasčių) minėtam susitarimui sudaryti, tad šalys kiekvienu atskiru atveju pačios vertina ir tariasi, ar darbuotojas darbui naudos savo priemones (turtą).

Darbo kodeksas nenustato, kokias savo priemones ar kokį turtą darbuotojas gali naudoti darbo metu, tačiau tai turėtų būti priemonės ar turtas, reikalingas darbo funkcijoms atlikti. Pavyzdžiui, tai galėtų būti asmeninis darbuotojo kompiuteris, telefonas, automobilis ir pan. Darbo sutarties šalys kiekvienu atskiru atveju pačios vertina ir tariasi, ar darbuotojas savo priemones (turtą) naudos darbo tikslams.

Darbo kodeksas bei kiti teisės aktai nereglamentuoja kompensacijos už darbuotojo priemonių ar turto naudojimą dydžio ar nustatymo sąlygų, tačiau darbo sutarties šalys, nustatydamos kompensacijos dydį, turi elgtis sąžiningai, nepiktnaudžiauti savo teise (Darbo kodekso 24 straipsnio 1 dalis).

Darbuotojo pagal Darbo kodekso 31 straipsnio nuostatas gauta kompensacija už darbo metu naudojamas asmenines priemones ar turtą priskiriama neapmokestinamosioms pajamoms, jeigu pavyzdžiui, įmonės apskaitos politikoje yra nustatyta kompensacijos dydžio apskaičiavimo tvarka ir asmeninio turto naudojimo sąlygos ar/ir tokios kompensacijos mokėjimas reglamentuotas darbdavio patvirtintose kompensacijos mokėjimo taisyklėse. Kompensacijos sudedamąja dalimi gali būti turto nusidėvėjimas ar/ir eksploatacinės bei priežiūros (einamojo remonto) sąnaudos bei pan. Kuro sąnaudos nėra įskaitomos į kompensacijos dydį (jos apmokamos darbdavio pagal pateiktus išlaidas patvirtinančius dokumentus ir tokios sumos nelaikomos darbuotojo pajamomis). Kompensacijos dydis turi būti ekonomiškai pagrįstas.

Tarkime, kad ekonomiškai pagrįsta galėtų būti laikoma kompensacija, kuri apskaičiuota tokiu būdu: darbuotojas 60 proc. savo asmeninį kompiuterį, kurio įsigijimo kaina 600 eurų, naudoja darbo tikslais. Atsižvelgiant į įmonės apskaitos politiką, kad tokios vertės turtas laikomas ilgalaikiu turtu ir nudėvimas per 3 metus, per mėnesį mokamos kompensacijos dydis galėtų būti $(600:3:12)*0,6=28$

Darbuotojas už asmeninio kompiuterio, kurį naudoja kaip darbo priemonę, remontą sumokėjo 100 eurų, darbdavys sumoka 60 eurų vienkartinę kompensaciją $(100*0,6)$.